

РЕШЕНИЕ

№ 10607

гр. София, 26.03.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 6 състав,
в публично заседание на 16.12.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Боряна Бороджиева

при участието на секретаря Елеонора М Стоянова, като разгледа дело номер **11569** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.45в ал.5 от Закона за убежището и бежанците /ЗУБ/.

Образувано е по жалба на А. А. А., [дата на раждане] гражданин на Кралство С. А., понастоящем настанен в Център от затворен тип към РПЦ-гр. С. на ДАБ при МС, отдел „ПМЗ-В.“, ПЗТ-Б., чрез адвокат Д. Р.-САК, срещу Решение № РПЗТ-87/06.11.2024г. на Председателя на ДАБ при МС, с което е продължено настаняването му в помещение от затворен тип към РПЦ - С. до отпадане на основанието.

Жалбоподателят чрез адвокат Р. поддържа, че обжалваното решение е незаконосъобразно, тъй като е необосновано, постановено при съществено нарушение на административнопроизводствените правила, в противоречие с материалноправните разпоредби и явно несъответствие с целта на закона. Посочва, че влошеното му здравословно и психическо състояние не е взето предвид при преценката на органа. Пзовава се на това, че продължилото повече от 3 години задържане в тежки условия на живот му нанася вреда и се налага нужда от неговото спешно преместване в друго обособено място, в което са налични болнични условия и адекватни медицински грижи за неговото достойно съществуване, право на защита от изтезание и унижително отношение съгласно чл.3 от ЕКПЧ. Намира, че продължителното задържане над 3 години в помещение от затворен тип на ДАБ по време на процедурата му за закрила води до увреждащ и необратим ефект върху неговото психическо и физическо здравословно състояние. Изразява становище, че чл.45б, ал.1 от ЗУБ допуска

принудителното настаняване, но временно и за възможно най-кратък срок, като нито ЗУБ, нито Директива 2013/33/ЕС допускат настаняването в център от затворен тип за неопределен времеви период. В писмени бележки допълва доводите от жалбата, като систематизира три пункта по незаконосъобразността на задържането: увреждащия му за жалбоподателя ефект и необходимостта от замяна с алтернативни мерки; продължителността му, която не може да бъде определена като „кратък срок“ нито по смисъла на чл.9, параграф 1 от Директива 2013/33/ЕС, нито по смисъла на чл.45б, ал.1 от ЗУБ и надхвърля и максимално допустимия срок съгласно чл.44, ал.8 от ЗЧРБ, което го прави необосновано и непропорционално ограничение на негово основно право на свобода и на трето място наличието на доказателства, установяващи неговата самоличност и счита, че ДАНС не представя никакви конкретни данни, факти и доказателства по твърденията, че е заплаха а националната сигурност, като справката от 15.05.2024г. на ДАНС е единственото становище затова, като от ДАБ не е направена необходимата самостоятелна преценка на становището на ДАНС при взимане на своето решение, каквато счита, че е дължима от ответника. Иска съдът да постанови незабавното освобождаване на жалбоподателя от ПЗТ-Б. на РПЦ на ДАБ при МС – [населено място].

Ответникът председателят на ДАБ счита, че жалбата е неоснователна и иска отхвърлянето ѝ. Позовава се на постъпилото в ДАБ на 15.05.2024г. становище на ДАНС, от което следва, че не е отпаднало основанието за настаняване в помещение от затворен тип. В случая заради легитимния интерес опазване на националната сигурност от заплаха е допустимо да бъде ограничено правото по чл.5, пар.1 от ЕКПЧ и е установена от закона мярка. При преценка на баланса между личния интерес на чуждия гражданин, поставен под временната мярка по чл.45б, ал.1, т.3 от ЗУБ и обществения интерес да се защити националната сигурност и обществения ред, превес следва да се даде на втория. Счита, че мярката е пропорционална, доколкото е временна, продължава до отпадане на основанието по чл.45б, ал.1 от ЗУБ и подлежи на периодично преразглеждане по реда на чл.45г, ал.2-3 от ЗУБ. Законът не предвиждал краен срок на задържането, нито Директивата, която изцяло транспонира, а го поставя под условие – до отпадане на основанието, по което е разпоредено, в случая посоченото в становището на ДАНС като констатация, че жалбоподателят представлява заплаха за националната сигурност и основанието за настаняване в помещение от затворен тип не е отпаднало след първоначалното задържане. Не оспорва, че периодът от постановяване на първоначалното решение за настаняване на жалбоподателя в ПЗТ до настоящем е значителен, но нито общностното, нито националното право определят максимален срок на престоя в помещение от затворен тип, подобно на настаняването в СДВНЧ по ЗЧРБ. Отрича, че има компетентност да прави преценка по становището на ДАНС, което не подлежи на съдебен контрол. Позовава се на това, че становището на ДАНС, дадено за производството по международна закрила, с което е свързано и настоящото по настаняване, е мотивирано, така както изисква тълкуването в решение на СЕС по дело С-159/2021. Намира мотивираното становище на ДАНС за задължително и обвързващо за решаващия орган към ДАБ при МС и същият е длъжен да настани лицето по чл.45в, ал.1, т.3 от ЗУБ в помещение от затворен тип при наличие на становище за това от ДАНС и съответно постановяване на нов акт за прекратяване на настаняването може да се извърши само въз основа на друго становище в обратния смисъл. Намира и че в молбата за преразглеждане от 24.10.2024г. не се сочат нови данни и обстоятелства,

попадащи в хипотеза на чл.45г., ал.3 от ЗУБ, които да дадат основание на административния орган да преразгледа решението си. Във връзка с оплакванията относно здравословното състояние на кандидата за закрила се позовава на проведени оценки на психичното и соматичното здраве от лекари, три на брой през м.10.2024г., а състоянието на лицето се проследявало регулярно, считано от деня на неговото настаняване в ПЗТ. Уточнява, че предвид наличната медицинска информация, отново е поискано становище от ДАНС, като с писмо от 05.11.2024г. от ДАНС отново уведомяват ДАБ, че основанието за настаняване в помещение от затворен тип по отношение на жалбоподателя не е отпаднало.

По допустимостта на жалбата: Жалбата е допустима, подадена е срещу подлежащ съгласно чл.45в, ал.5 т ЗУБ на обжалване пред съда акт, от адресата му, на 14.11.2024г., в предвидения 14 дневен срок от връчването на 07.11.2024г.

От фактическа страна:

Спрямо жалбоподателя до момента, от м.10.2021г., когато посочва, че е влязъл нелегално в страната се развиват няколко административни производства – 1) по негова молба производство за предоставяне на международна закрила; 2) производство по налагане на принудителни административни мерки (ПАМ) по Закона за чужденците в Република България (ЗЧРБ), предвид незаконното му влизане в страната и данни от ДАНС, че представлява заплаха за националната сигурност и 3) производство по задържане по реда на чл.45б от ЗЧРБ.

1.Производството по ЗУБ за предоставяне на закрила на жалбоподателя А. А. А. започва след като молбата му за международна закрила е регистрирана в ДАБ с вх.№ РД 09-2252/23.11.2021г., отхвърлена е с решение № 4336/25.05.2022г. на председателя на ДАБ, което след обжалване и съдебни производства е отменено с оставено в сила от ВАС на РБ с решение № 5197/24.04.2024г. по адм.д. № 2503/2024г. решение № 226/09.01.2024г. на АССГ по адм.дело № 9432/2024г. и преписката върната за ново разглеждане на председателя на ДАБ със задължителни указания. С решение №7317/28.06.2024г. председателят на ДАБ отново е отказал предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут на жалбоподателя. Това решение също е обжалвано от кандидата за закрила, образувано е адм.дело № 5978/2024г. на АССГ. Към днешна дата е постановено решение на първа инстанция, отхвърлящо жалбата на кандидата срещу отказаната му закрила, като решението към момента не е влязло в сила.

2.В производството по ЗЧРБ за налагане на ПАМ на чужденеца е издадена Заповед № 3-266/05.02.2024г. от председателя на ДАНС, с която на А. А. А. са наложени ПАМ „експулсиране“ и „забрана за влизане и пребиваване на територията на държавите членки на ЕС“ на чужденеца на основание чл.10, ал.1, т.1 от ЗЧРБ. Заповедта е обжалвана от чужденеца и жалбата му е отхвърлена с окончателно решение на АССГ № 14/21.10.2024г. на АССГ по адм.дело № С-5 по описа за 2024г. Няма данни тази заповед да е изпълнена и какви мерки са взети по изпълнението ѝ, като предвид съдебното решение, приложено по делото, тази заповед следва да е в законна сила.

3. Спрямо жалбоподателя, във връзка с производството по международна закрила са предприети мерки по чл.45б от ЗУБ - настаняване в център от затворен тип.

Жалбоподателят А. А. А. подава молба за закрила на 12.11.2021г., която е регистрирана пред ДАБ при МС на 23.11.2021г.

С решение № РПЗТ-38 от 23.11.2021г. на председателя на ДАБ чужденецът, търсец закрила, е настанен в помещение от затворен тип към РПЦ – С. на основание чл.45б, ал.1, т.3 от ЗУБ, до отпадането на основанията или до окончателното приключване на

производството за предоставяне на международна закрила. В мотивите органът се е позовал на писмото от ДАНС с вх. № 2-77 от 22.11.2021г. според което лицето следва да бъде настанено в помещение от затворен тип по време на производството по разглеждане на молбата му за международна закрила по съображения за защита на националната сигурност и обществен ред, като освен това е посочил, че в писмото са изложени данни, че чуждият гражданин представлява заплахата за националната сигурност и обществения ред, която информация е преценена като такава по чл.45б, ал.1, т.3 ЗУБ. Това решение е обжалвано и с решение № 804/14.02.2022г. по адм.д. № 12520/2021г., което е окончателно, АССГ отхвърля жалбата.

По молби на жалбоподателя за преразглеждане на задържането и след становище на ДАНС, че основанието за настаняване в помещение от затворен тип по отношение на жалбоподателя не е отпаднало, с Решение № РПЗТ-39/20.11.2023г. председателят на ДАБ продължава настаняването на чужденеца в помещение от затворен тип към РПЦ-С.. Това решение е обжалвано пред АССГ и е отменено с Решение № 515/18.01.2024г. по адм.дело № 11858/2023г. като е разпоредено незабавното освобождаване на А. А. от помещение от затворен тип към РПЦ – С.. Мотивите на съда са, че срокът на настаняването на чужденеца не може да се определи като „кратък срок“, нито по смисъла на чл.9, параграф 1 от Директива 2013/33/ЕС, нито по смисъла на чл.45б, ал.1 ЗУБ, макар и да не е определен максимален срок за настаняването, че не е преценено задълбочено здравословното състояние на лицето и личното му положение и най-вече, че производството по молбата за предоставяне на международна закрила е приключило с издаване на решението от органа по закрила и той вече няма правомощия да издава административни актове, не е висящо производство пред него по молбата за закрила, а също и че посоченият в решението срок на настаняването "или до приключване на производството за предоставяне на международна закрила" не се основава на разпоредба нито на закона по националното право нито на норма по правото на ЕС и следователно е незаконосъобразно определен.

Горното решение на съда не е изпълнено. Последвало е ново решение № РПЗТ-8/22.01.2024г. на председателя на ДАБ, трето по ред на основание чл.45б, ал.1, т.3 от ЗУБ, основано на писмо рег.№ М-2554 от 19.01.2024г., с което ДАНС уведомила ДАБ, че чужденецът представлява заплахата за националната сигурност. В същото административният орган е намерил окончателното решение на съда по последното продължаване на настаняването, което е отменено и е разпоредено чужденецът да бъде незабавно освободен от центъра за задържане, за неправилно, тъй като противоречало на фактите и производството по предоставяне на закрила не било приключило с влязло в сила съдебно решение. С решението на ДАБ от 22.01.2024г. е постановено настаняване на А. А. А. в помещение от затворен тип до отпадане на основанието или до окончателното приключване на производството за предоставяне на международна закрила. Решението е връчено и е влязло в сила като необжалвано. На 23.05.2024г. е подадена молба от жалбоподателя на основание чл.45г ал.3 от ЗУБ за преразглеждане на решение №РПЗТ-8/22.01.2024г. С четвърто по ред на това основание – чл.45б, ал.1, т.3 от ЗУБ, решение № РПЗТ-35/30.05.2024г. председателят на ДАБ при МС е продължил настаняването на жалбоподателя в помещение от затворен тип РПЦ-С., като се е позовал на становище на ДАНС с рег.№ М-6-1591, че не е отпаднало основание за настаняване в затворен тип. При обжалването му жалбата на чужденеца е отхвърлена като неоснователна с решение № 16320/09.09.2024г. по

адм.дело № 5978/2024г. и лицето е продължило да бъде задържано. Съдът в това решение се е основал на становището на ДАНС, че основанието, на което лицето е настанено в помещение от затворен тип не е отпаднало, че преценката на ДАНС не подлежи на съдебен контрол и националната сигурност е с приоритет пред личния интерес, когато е застрашена и че това настаняване за разлика от ЗЧРБ не е ограничено с максимален срок, освен с отпадане на основанието.

На 29.10.2024г. жалбоподателят подава в ДАБ при МС молба с искане за незабавно прекратяване на настаняването, предвид психическото и здравословното му състояние, което се влошава, като се позовава на приложени становище от доктор С. и медицински документи, като се позовава и на становище на ВКБОН от 2024г., за средна продължителност на задържане на бежанци по време на процедура, което в неговия случай е многократно завишена, както и на други документи, свързани със становища за нарушение на човешки права. Председателят на ДАБ се произнася по тази молба с обжалваното в настоящото производство пето по ред решение с правно основание чл.45г., ал.3 от ЗУБ № РПЗТ-87/06.11.2024г., с което продължава настаняването на А. А. А. в помещение от затворен тип към РПЦ – С. до отпадане на основанието. Мотивите са, че в молбата за преразглеждане не са посочени новите данни обстоятелства по чл.45г, ал.3 от ЗУБ, които да дадат основание административният орган да преразгледа решението си. Становището на ВКБОН и сигналът от А. интернешънъл не могат според органа да се разглеждат със самостоятелна тежест в това производство и без отчитане на индивидуалния към случая подход. По повод здравословното състояние на кандидата председателят на ДАБ се позовава на проведени през последния месец (м.10.2024г.) три оценки на психичното и соматичното здраве от лекари специалисти, като състоянието на лицето се проследява регулярно от настаняването му СДВНЧ Б. и досега чрез определен служител експерт към ДАБ. Медицинската информация е разглеждана заедно и със становището на ДАНС относно критериите свързани с националната сигурност, като този път се позовава на писмо от 05.11.2024г., по повод запитване от страна на ДАБ дали има промяна в първоначалното становище от 22.11.2021г., обусловило настаняване в помещение от затворен тип, като и този път отговорът на ДАНС е, че основанието за настаняване в помещение от затворен тип по отношение на А. А. А. не е отпаднало. Административният орган поддържа становище, че преценката дали кандидатът за международна закрила представлява заплаха за националната сигурност е правомощие на ДАНС и в случая е мотивирана съгласно решение на СЕС по дело С-159/202. Цитирани са разпоредбите на чл.8 и 9 от Директива 2013/33/ЕС относно задържането на кандидат за международна закрила и транспонирането им в ЗУБ. Намерил е, че при преценка на баланса между личен интерес на кандидат, поставен под мярката на чл.45б, ал.1, т.3 от ЗУБ и обществения интерес да се защити националната сигурност и обществения ред, превес следва да се даде на втория. Позовава се и на Стратегията за национална сигурност на Република България, актуализирана през 2018г. с времеви диапазон до 2025г. (НС, 2018) и динамиката на съществуващите и нововъзникващи заплахи.

В производството пред съда са представени административната преписка с всички издавани актове, както бяха описани, документи за здравословното и психическото състояние на жалбоподателя, съдебни решения и протоколи от интервюта и съдебни заседания, становища на различни лица и организации.

Съдът е изискал от ДАНС да представи по делото информация, в това число, ако са

налице конкретни документи, въз основа на какво е изразено становище, включително и последното, посочено в обжалваното решение с рег. № М-6-1591/2024г., постъпило в ДАБ при МС на 15.05.2024г., че жалбоподателят А. А. А. представлява заплаха за националната сигурност и че се налага с цел защита на националната сигурност или обществения ред да продължава да бъде настанен в помещение от затворен тип при ДАБ, както и самото последно актуално становище. Информацията, която ДАНС е предоставил е аналогичната, на която са основани предходните решения, не се въвеждат нови данни след настаняването на жалбоподателя в РПЦ С. през м.11.2021г. Изразеното становище е, че не е отпаднало основанието за настаняване.

Съобразно горната хронология на решенията за настаняване на жалбоподателя е, той е бил настанен в помещение от затворен тип при РПЦ-С., по реда на чл.45в и на основанието по чл.45б, ал.1, т.3 от ЗУБ за период от 24.11.2021г., когато от ответника е издадено първото решение за настаняване и предаден с протокол, до 06.11.2024г., когато е издадено обжалваното решение, а и до момента, което е три години и повече. До момента на последното решение и обжалването му през м.11.2024г. е три години, което се равнява на 36 месеца, около 1080 дни.

При така установената фактическа обстановка, съдът формира следните правни изводи:

Обжалваното решение е постановено от компетентен орган - председателя на ДАБ съгласно правомощието му по чл.45в, ал.1 ЗУБ да издава мотивирано решение за настаняване на чужденци, търсеци закрила, в центрове от този тип.

Решението е издадено в съответствие с изискванията по чл.45в, ал.3 ЗУБ за съдържание: посочени са фактическите и правните основания за настаняването, реда и срока за обжалване, не е посочена само възможността за безплатна правна помощ и представителство - изискване за съдържанието по същата разпоредба. Това обаче не е съществено отклонение от изискванията за съдържанието, доколкото кандидатът е представляван от адвокат в производството по издаване и обжалване на решението.

Не се откриват и съществени нарушения на процедурата, доколкото решението е постановено във връзка с молба на чужденеца и е взето предвид становище от ДАНС.

Съдът установява, че решението е издадено в противоречие с материалния закон и в несъответствие с целта му. Съображенията:

1. Настаняването е за срок, който не може да бъде определен като "най-кратък срок" нито по смисъла на чл.9, параграф 1 от Директива 2013/33/ЕС, нито по смисъла на чл.45б, ал.1 от ЗУБ.

С обжалваното по делото решение е продължено настаняването на жалбоподателя в помещение от затворен тип към РПЦ – С., което настаняване е било продължило във времето до момента на това решение вече три години, и с него продължава над този срок.

Член 9, параграф 1 от Директива 2013/33 ЕС гласи, че кандидат за международна закрила се задържа единствено за възможно най-кратък срок и задържането продължава само докато е приложимо основанието за него по чл.8, параграф 3, като административните процедури, които се отнасят до основанието за задържане, се изпълняват надлежно, а забавянията при тези

процедури, които не могат да бъдат вменени в отговорност на кандидата, не оправдават продължаване на задържането.

Националният закон ЗУБ транспонира директивата, като чл. 45б, ал.1 урежда задържането като крайна мярка - когато не може да бъде ефективно приложена мярката по чл. 45а (за своевременно разглеждане на молбата за международна закрила или за осигуряване участието на чужденеца, търсец такава закрила, председателят на ДАБ или оправомощено от него длъжностно лице може да разпорежи задължително явяване на чужденеца на всеки две седмици по време на производството пред длъжностно лице от агенцията) и след преценка на обстоятелствата в конкретния случай, чужденец, търсец международна закрила, може да бъде настанен временно и за възможно най-кратък срок.

Период на задържане продължаващ повече от три години не е възможно най-кратък срок по нито един критерий – било правен в контекста на горните текстове, било житейски. Съдът основава извода си като тълкува използвания и в чл. 9, параграф 1 от Директива 2013/33/ЕС, и в националният закон чл.45б, ал.1 от ЗУБ, израз „възможно най-кратък срок“, съотнасяйки го със сроковете за разглеждане на молбата за международна закрила и с други аналогични срокове. Аргумент е и разпоредбата на чл.45г, ал.5 от УБ, съгласно която неприключването на производството в предвидения по този закон срок не по вина на чужденеца, търсец международна закрила, не може да бъде основание за продължаване на настаняването в център от затворен тип. Тоест сроковете за производството по разглеждане на молбата за закрила от органите на ДАБ, имат значение при преценка дали задържането е за възможно най-кратък срок.

Видно от текста на чл.45б, ал.1 от ЗУБ мерките, прилагани на чужденци, търсещи международна закрила, които са явяването на всеки две седмици пред длъжностно лице от ДАБ или ако тя не може да се приложи ефективно, крайната мярка задържане в център от затворен тип, обезпечават производството по молбата за закрила пред административния орган - своевременно разглеждане на молбата за международна закрила или за осигуряване на участието на чужденеца. В настоящия случай производството пред административния орган по молбата за закрила е приключило с решение за отказ и след връщането му от съда за ново произнасяне по молбата за закрила. Съгласно чл.75, ал.1 от ЗУБ председателят на ДАБ взема решение по молбата за закрила в срок до 6 месеца от образуване на производството за предоставяне на международна закрила, като ал.5 предвижда, че максималният срок за произнасяне по молбата за международна закрила е 21 месеца от датата на подаването ѝ, а съгласно чл.85, ал.1 първоинстанционният съд се произнася в срок до 1 месец от образуване на делото. Видно е, че ЗУБ урежда кратки срокове за приключване на производството по закрила пред административния орган и на съдебния контрол върху решението му по молбата. В случая поради констатирани от съда нарушения при издаване на първоначалното решение по молбата за закрила на жалбоподателя се е стигнало до връщане на преписката и издаване на ново решение от председателя на ДАБ. А както посочва Директивата в чл.9, параграф 1 „забавянията при тези процедури, които не

могат да бъдат вменени в отговорност на кандидата, не оправдават продължаване на задържането“. Но дори и да се приеме, че не се касае за забавяне на процедурата, предвид съдебното обжалване, вече е налице и повторно произнасяне по молбата от председателя на ДАБ с решението по молбата и производството по разглеждане на молбата за закрила пред административния орган е приключило – в случая с решение №7317/28.06.2024г.

Следователно, съотнесено към сроковете по ЗУБ за разглеждане на молбата за закрила в административното производство, което задържането и то като крайна мярка обезпечава, продължаването му над 3 години не е „възможно най-кратък срок“.

Срокът на настаняването на жалбоподателя, разпоредено по реда на ЗУБ с обжалваното решение, надхвърля и то двойно, максимално допустимия срок за задържане съгласно Директива 2008/115 ЕО във връзка с процедура за връщане вследствие на незаконно пребиваване и чл.44, ал.8 от ЗЧРБ, съгласно които този срок е 18 месеца и се прилага включително в случаите на наложена принудителна административна мярка „експулсиране“ при основание заплахата за националната сигурност и общественения ред. Съдът не може да се съгласи със становището на ответника, че позоваване на този срок е напълно неотнормено, защото задържането е също в затворен тип помещение и също може да е наложено по съображения за защита на националната сигурност. Не би следвало по отношение на задържането кандидатът, подал молба за закрила, да се третира по тежко от чужденец с незаконно пребиваване, само заради подадената от него молба за закрила, при разглеждане на която се е стигнало до забавяния в окончателното решение, които забавяния не могат да бъдат вменени изцяло в отговорност на кандидата. В този смисъл продължаването на срока на задържането над предвидените максимални срокове за разглеждане на молба за закрила и двойно повече от сроковете на задържане, ако жалбоподателят не е бил подал молба за закрила и беше задържан заради незаконно пребиваване и с цел извеждане, е необосновано и непропорционално ограничение на неговото основно право на свобода, дори и при дадения превес на обществения интерес, защото надхвърля допустимата намеса, която изисква задържането да е за възможно най-кратък срок. Всяко задържане на гражданин на трета страна, без значение дали съгласно Директива 2008/115 ЕО във връзка с процедура за връщане вследствие на незаконно пребиваване, дали съгласно Директива 2013/33 на ЕС във връзка с разглеждане на молба за международна закрила, или пък съгласно Регламент „Д. III“ във връзка с прехвърляне на търсецо такава закрила лице в държавата членка, компетентна да разгледа молбата му, засяга сериозно правото на свобода, закрепено в член 6 от Хартата. С оглед на сериозността на тази намеса в правото на свобода, закрепено в член 6 от Хартата, и предвид важността на това право правомощието, признато на компетентните национални органи да задържат гражданите на трети страни, е строго регламентирано. Съответно мярка за задържане може да бъде постановена или продължена само при спазване на общите и абстрактни правила, които определят условията и реда за задържането (решения на СЕС по C-387/2024 , по C-704/20 и C-39/21).

При всички положения едно задържане на чужденец на едно и също основание, в едно от изброените по горе производства, в случая по молба за международна закрила, което продължава повече от три години, е несъразмерно засягане на правото му на свободно придвижване, не отговаря на условието „възможно най-кратък срок“ и не оправдава целта – разглеждане на молбата за закрила, когато е по ЗУБ или извеждане, когато е по ЗЧРБ. Отделен е въпросът, че съгласно тълкуването, дадено в посоченото решение на СЕС по С-387/2024 незаконосъобразността на задържането на лицето, на основание молба за закрила, не означава и незаконосъобразност на задържане на лицето, на някое от другите основания, ако е налице такова (в случай, че отпадне качеството кандидат за закрила и е налице основание за задържане по Директива 2008/115 ЕО във връзка с процедура за връщане). В настоящото производство се разглежда основанието за задържане по ЗУБ и неговата продължителност над допустимата.

По отношение на основния довод на ответника, че нито Директивата, нито ЗУБ определят максимален срок на задържането, следва да се посочи, че максимален срок не е предвиден, защото е поставено изискване срокът на задържането да е възможно най-кратък и да се държи сметка за забавяния в процедурата, които не могат да се вменят на задържания. Отговор може да се намери в тълкуването на СЕС в решение по съединени дела С-924/19 PPU и С-925/19 PPU: „....Член 9 от тази директива (Директива 2013/33) обаче трябва да се тълкува в смисъл, че не задължава държавите членки да определят максимална продължителност на задържането, стига тяхното национално право да гарантира, че задържането продължава само докато е приложимо основанието за това и административните процедури, свързани с това основание, се изпълняват надлежно. Специализираният орган по въпросите на националната сигурност ДАНС поддържа непроменливо становище от 22.11.2021г. (писмо вх. № 2-77) до момента и по настоящото дело (информация по указание на съда от м.12.2024г.), че жалбоподателят представлява заплаха за националната сигурност и че не е отпаднало основанието за настаняването в помещение от затворен тип, т.е., твърди се от компетентните органи, че все още е приложимо основанието за задържане. В случая стои въпросът дали административните процедури, свързани с това основание, се изпълняват надлежно. Ако става въпрос за административните процедури, свързани с молбата за закрила, то те са приключили пред административния орган, с издаване и на новото решение на председателя на ДАБ, след указание на съда при първото съдебно обжалване. От тази гледна точка задържането с основание молба за закрила по ЗУБ, след като е постановено решение по молбата за закрила, не е оправдано, тъй като целта му е да обезпечи своевременното разглеждане на молбата за международна закрила или осигуряване участието на чужденеца, търсец такава закрила (аргумент от чл.45а от ЗУБ). Преди да постанови решението, с което разглежда молбата за международна закрила по същество, органът е задължен по силата на чл.75, ал.2 ЗУБ да обсъди и събере всички относими към личното положение на чужденеца факти и обстоятелства. Следователно, с постановяването на решението, с което молбата за закрила е разгледана по същество, вече не съществува пречка за преценката на тази молба на

каквото и да е основание и настаняването му помещението от затворен тип не може да бъде свързано с разглеждането на молбата му за международна закрила. В съответствие с този извод е и чл.9, параграф 1 от Директива 2013/33, че настаняването продължава само докато са приложими основанията за задържане, предвидени по чл.8, параграф 3 от Директивата, а в параграф 2 на същия чл.9 е предвидено задължение за надлежно изпълнение на административните процедури, които се отнасят до основанията за задържане. По делото няма данни за извършвани административни процедури, относими към разглеждане на молбата за закрила след постановяването на новото решение за отказ от 28.06.2024г., такива не следват и от закона. Поради това след приключването на производството по разглеждане на молбата за закрила пред ДАБ настаняването на жалбоподателя в помещение от затворен тип се основава само на подадената молба за международна закрила, което е недопустимо, съгласно чл.8, параграф 1 от Директива 2013/33 и чл. 45б, ал.2 ЗУБ.

Действително, съдебното обжалване на новото решение по молбата за международна закрила на жалбоподателя не е приключило с окончателен съдебен акт, но при справка в интернет страницата на АССГ се установява, че вече е прието решение на първа инстанция и съгласно решение на СЕС по дело С-534/11 Директива 2008/115/ЕО вече е приложима. В., ако под процедури, свързани с основанието за задържане, което е, че лицето представлява заплахата за националната сигурност, то това са процедурите по ЗЧРБ, съответно Директива 2008/115/ЕО и няма данни те да се изпълняват надлежно, в смисъл да се предприемат мерки от миграционните власти във връзка с информацията за застрашаване на националната сигурност. Прави впечатление, че от 2021г., по повод молбата за закрила ДАНС първоначално в становище от 28.01.2022г. не възразява на жалбоподателя да бъде предоставена закрила, в случай, че отговаря на условията по ЗУБ, същевременно друга дирекция в ДАНС по рано, на 22.11.2021г. изразява становище, че чужденецът представлява заплахата за националната сигурност и за защитата ѝ е необходимо да бъде задържан в център от затворен тип и поддържа това си становище при всяко преразглеждане на ,задържането, но едва през 2024г., над две години след като първоначално е счел, че е такава заплахата, председателят на ДАНС е упражнил правомощието си по чл.42, ал.1, т.2 във връзка с чл.10, ал.1, т.1 и чл.44, ал.1 от ЗЧРБ като е наложил на жалбоподателя ПАМ „експулсиране“ и налагане „забрана за влизане и пребиваване на територията на държавите-членки на ЕС“. Тази заповед подлежи на незабавно изпълнение, видно от текста ѝ и посочената разпоредба на чл.44, ал.4, т.3 от ЗЧРБ. Година по късно, няма данни ДАНС да е предприел мерки по тази заповед. След като жалбоподателят представлява заплахата за националната сигурност на основание чл.67, ал.3 ЗУБ, и преди да влезе в сила акт по молбата му за закрила, спрямо него е допустимо да бъдат налагани и изпълнявани принудителни административни мерки по реда на Закона за чужденците в Република България, в това число на основания, свързани със заплахата за националната сигурност и обществения ред. Съгласно чл.67, ал.1 ЗУБ принудителните административни мерки "отнемане правото на пребиваване", "връщане", "експулсиране" и "забрана за влизане в

страната" не се привеждат в изпълнение до приключване на производството с влязло в сила решение. Посочената забрана за изпълнение на принудителните административни мерки по ЗЧРБ обаче отпада съгласно ал. 3 на чл.67 от ЗУБ, когато има основания да се смята, че чужденецът, търсец или получил закрила, представлява опасност за националната сигурност. В случая според ДАНС е така, но председателят на ДАНС едва след две години откакто установява тази опасност, издава заповед за налагане на такива мерки и няма данни година след това дали предприема някакви действия по изпълнението им, освен да поддържа пред ДАБ, че основанието за задържане по реда на ЗУБ на лицето не е отпаднало. В този смисъл не може да се направи извод, че и административните процедури, свързани с основанието защита на националната сигурност, се изпълняват надлежно от миграционните власти, които забавят изпълнението на своите правомощия в тази област, за сметка на задържане на чужденеца от страна на органите по международна закрила, за един значително продължителен срок, отколкото е разглеждането на молбата.

2. Продължаване на настаняването не се предхожда от преценка за прилагане на по лека мярка.

В горния контекст на значителна продължителност на срока на задържане, от значение при проверката за законосъобразността на поредното му продължаване е обстоятелството, че председателят на ДАБ, преценявайки за пореден път молба на А. А. А. за преразглеждане на задържането му, не е спазил изискването на чл.45б, ал.1 от ЗУБ. Тази преценка е дължима при всяко преразглеждане на задържането. И както е разписана разпоредбата, прилагането на по леката мярка задължително явяване на чужденеца на всеки две седмици по време на производството пред длъжностно лице от агенцията (само тази е предвидена в националното право в изпълнение на чл.8, параграф 4 от Директива 2013/33 ЕС) не е обвързано с основанията за задържане. Основанието по чл.45г, ал.1, т.3 ЗУБ - когато това се налага с цел защита на националната сигурност или обществения ред не изключва преценката за приложение на мярката по чл.45а. За да се пристъпи към прилагане на мярката по чл.45б ЗУБ за временно настаняване в център от затворен тип, следва да е изпълнено изискването по ал.1 на същата норма - да не може да бъде приложена ефективно мярката по чл.45а от същия закон. Според мотивите на решението само е отбелязано, че е изпълнено изискването по чл.8, параграф 4 от Директива 2013/33/ЕС в националното право да са предвидени правила във връзка с алтернативи на задържането, като задължение за редовно явяване пред органите, внасяне на парична гаранция или задължение да се остане на точно определено място, като нормата е транспонирана в чл.45а ЗУБ, но извън това споменаване за нормативна уредба няма изложени конкретни мотиви по приложението ѝ, няма данни или формирани изводи за невъзможност да се приложи мярката по чл.45а ЗУБ, изобщо не е обсъдена възможността към прилагането на по лека мярка. Отново решаващият довод е становището и изключителна компетентност на ДАНС относно основанието за продължаване на задържането. Няма данни за личното положение на лицето – преценка за семейното му положение, както изисква чл.45б, ал.1 ЗУБ, а що са касае за

здравословното му състояние, което жалбоподателят твърди, че е влошено от продължителното задържане, то е обсъдено единствено по повод това, че е осигурено проследяване на психичното и соматичното му здраве от лекари специалисти и от социален експерт при ДАБ, като тези оценки или представените от жалбоподателя доказателства не са обсъждани. Здравословното състояние на лицето не е преценявано в контекста на преценка за замяна, защото превесът е на общественения над личния интерес. Реално затова дали здравословното състояние налага замяна на мярката няма извод на органа. Това прави решението немотивирано откъм спазване на изискването на чл.45б, ал.1 от ЗУБ.

3. Следва да се отбележи и че продължаване на настаняването при същите факти, обстоятелства и основания и разпоредено от същия орган, не е съобразено с окончателно съдебно решение № 515/18.01.2024г. по адм.дело № 11858/2023г. на АССГ, в което предходно продължаване на задържането на жалбоподателя е признато за незаконосъобразно и е наредено незабавното му освобождаване от центъра от затворен тип при ДАБ. Председателят на ДАБ не е изпълнил това съдебно решение да освободи чужденеца от затворения център, а е издал ново решение за задържане, позовавайки се на становище на ДАНС. Макар и това решение да не е обжалвано, а следващите решения по молби за преразглеждане, задържането на А. А. А. в помещение от затворен тип към РПЦ – С., постановено на 22.01.2024г. е при същите основания – производството по молбата за закрила от 23.11.2021г. и становище на ДАНС, че представлява заплаха за националната сигурност и основанието не е отпаднало.

Следователно, касае се за едно и също административно правоотношение по задържане, за което на един етап вече е прието от съда, че задържането по решение на председателя на ДАБ, по реда на ЗУБ, на тези основания и по тази решена молба за закрила, вече е недопустимо, но административният орган не се е съобразил с така установената незаконосъобразност. Съгласно чл.177, ал.1 от АПК съдебно решение, с което оспорения акт бъде отменен има действие по отношение на всички, като ал.2 на разпоредбата предвижда нищожност на актове и действия на административния орган, извършени в противоречие с влязло в сила решение на съда, са нищожни. Макар и в случая жалбоподателят да не се е позовал на тази разпоредба във връзка с решението за настаняване от 22.01.2024г., последвало посоченото съдебно решение, следва да се съобрази действието му по отношение на всички и че със същото е установена незаконосъобразност на задържането на жалбоподателя при аналогични и непроменени впоследствие обстоятелства, освен и че е изтекъл още по продължителен срок на задържане, надхвърлящо допустимото от Директива 2013/33/ЕС и ЗУБ да е „за възможно най-кратък срок“.

Всичко това прави продължаването на настаняването по реда на чл.45б, ал.1 от ЗУБ в помещение от затворен тип към РПЦ – С. на А. А. А. във връзка с молбата му за международна закрила от 23.11.2021г. за незаконосъобразно и обжалваното решение на председателя на ДАБ следва да бъде отменено. Съгласно чл.45г, ал.6 ЗУБ, когато административен или съдебен ред се установи, че настаняването в център от затворен тип е незаконосъобразно,

чужденецът се освобождава незабавно.

На основание изложеното и чл.172, ал.2 от АПК вр. чл.45в, ал.5 и чл.45г, ал.6 от ЗУБ, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение № РПЗТ-87/06.11.2024г. на председателя на Държавна агенция за бежанците, с което е продължено настаняването на А. А. А. в помещение от затворен тип към РПЦ – С. до отпадане на основанието.

Съгласно чл.45г, ал. 6 от ЗУБ и предвид установеното с настоящото решение незаконосъобразно продължаване на настаняването с Решение № РПЗТ-87/06.11.2024г. на председателя на Държавна агенция за бежанците, чужденецът се ОСВОБОЖДАВА незабавно от помещението от затворен тип към РПЦ – С..

Решението на съда е окончателно съгласно чл.45г, ал.4, изр.второ от ЗУБ.

СЪДИЯ: